

**Uwagi do propozycji zniesienia/redukcji strefy IV (strefy ochrony czynnej)
w Obiekcie Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska**

Propozycję likwidacji strefy IV (lub jej drastycznego zmniejszenia z 18,06% do niespełna 10% powierzchni Puszczy Białowieskiej) przedstawił na ostatnich warsztatach w czerwcu i wrześniu br. Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy, który koordynuje prace nad przygotowaniem Zintegrowanego Planu Zarządzania Obiektem.

(1) Propozycja likwidacji lub drastycznego zmniejszenia strefy IV jest bardzo szkodliwa społecznie i jest odrzuceniem wszystkiego, co z dużym trudem wypracowano z przedstawicielami lokalnych społeczności oraz władzami samorządowymi regionu Puszczy Białowieskiej w dotychczasowej pracy nad Zintegrowanym Planem Zarządzania OŚD UNESCO Puszcza Białowieska w latach 2021-2024.

W strefie IV, która w przyjętym przez UNESCO wniosku renomacyjnym obejmuje 18,06% powierzchni Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska, mogą być m.in. prowadzone działania z zakresu renaturalizacji drzewostanów pochodzących z nasadzeń, o składzie gatunkowym niedostosowanym do warunków siedliskowych. Drewno pozyskane w trakcie tych prac będzie dostępne do sprzedaży na lokalnym rynku. Nie ma mowy o "wycince" starych drzew i drzewostanów naturalnego pochodzenia.

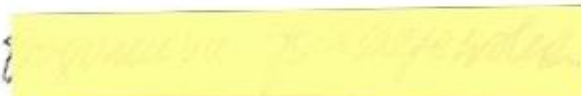
(2) Zniesienie lub ograniczenie strefy IV grozi także zburzeniem ustalonego i zaakceptowanego przez UNESCO systemu zarządzania Obiektem Światowego Dziedzictwa Puszcza Białowieska (3 nadleśnictwa i Białowieski Park Narodowy). Pozbawi bowiem nadleśnictwa możliwości działania i może prowadzić do ich likwidacji, co spowoduje poważny wstrząs lokalnej struktury ekonomicznej i społecznej. Transformacja powinna być stopniowa i rozłożona w czasie.

(3) Obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO to nie tylko przyroda. Będzie on miał duży wpływ na lokalną społeczność (około 30 tysięcy mieszkańców wsi wewnątrz i wokół Puszczy oraz miasta Hajnówki), a także na wiele lokalnych instytucji i biznesów. Zaplanowany mądrze i z uwzględnieniem głosu lokalnych samorządów i ludności, OŚD Puszcza Białowieska może być motorem rozwoju turystyki, edukacji, kultury i nauki. Może być flagowym obiektem Podlasia i całej Polski.

Jeśli zaś jego forma i zasady funkcjonowania będą opierać się na samych restrykcjach i braku poszanowania opinii zgłaszanych przez lokalne władze samorządowe i zdecydowaną większość mieszkańców, doprowadzi to do dalszej degradacji demograficznej i ekonomicznej regionu. Zniechęci do ochrony przyrody, co jest zaprzeczeniem idei Obiektów Światowego Dziedzictwa UNESCO.

(4) Postulat zniesienia lub silnego zmniejszenia strefy IV, który wyszedł od pozarządowych organizacji ekologicznych i jest wspierany przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska, jest złamaniem zaleceń misji UNESCO z marca br. stwierdzających, iż Państwa-strony są zobowiązane do przeprowadzenia niezbędnych konsultacji ze wszystkimi interesariuszami, w tym lokalnymi władzami i społecznościami. .

Forsowanie takiego postulatu na ostatnim etapie prac nad Zintegrowanym Planem Zarządzania świadczy o braku szacunku dla mieszkańców regionu Puszczy Białowieskiej, wywołuje niepokój społeczny i niszczy wypracowywaną z trudem akceptację dla idei Obiektu Światowego Dziedzictwa UNESCO Puszcza Białowieska.

Prof. dr hab. Bogumiła Jędrzejewska

Absolwentka Wydziału Leśnego SGGW, profesor nauk biologicznych, pracownik naukowy Instytutu Biologii Ssaków PAN. Specjalista w dziedzinie ekologii zwierząt, nauk leśnych i biogeografii. W latach 2022 i 2023 w światowym rankingu naukowców *Research.com* wskazana jako najlepszy polski uczony w dziedzinie ekologii i ewolucjonizmu. Wypromowała 18 doktorów, jest autorką i współautorką ponad 200 artykułów naukowych i kilku książek. Od 1995 r. zaangażowana w działania na rzecz ochrony Puszczy Białowieskiej. Wiceprezes Białowieskiego Stowarzyszenia Dziedzictwa Puszczy. Od 1985 r. mieszka w Białowieży.

Do wiadomości:

Pan Premier Donald Tusk
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
Panie i Panowie Posłowie i Senatorowie z Województwa Podlaskiego
Podlaski Urząd Wojewódzki
Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego
Powiat Hajnowski
Miasto Hajnówka
Gmina Białowieża
Gmina Hajnówka
Gmina Narewka
Białowieski Park Narodowy
Generalna Dyrekcja Lasów Państwowych
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku
Nadleśnictwo Białowieża
Nadleśnictwo Hajnówka
Nadleśnictwo Browsk
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Białymstoku
Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy
Dr Glenn Plumb, członek misji UNESCO